

befolkningen paa den Maade, at den kunde blive boende i den indre Del af Byen; thi vel indrømme vi, at det kan være naturligt, at efterhaanden som de større Byer udvide sig — og dette maa altsaa fortrinsvis komme til at gjælde Kjøbenhavn — flytter den mindre bemidlede Del af Befolkningen længere bort fra Byens Centrum og ud imod Udanterne, hvor den bør billigere og sundere, men paa den anden Side er Forholdet hos os dog ikke saaledes helt udviklet. Der findes mangfoldige Arnesteder for Arbeide og Virksomhed i selve Kjøbenhavn, saa det er af den største Betydning for en stor Del af Arbejderbefolkningen, at den kan bo der i Nærheden, og vi mene derfor, at der bør gjøres Ofsre for, at den, saalænge som Forholdene ere saaledes — og det ville de jo vedblive at være om ikke vedvarende og i umindelige Tider, saa dog endnu i en lang Arrække —, kan have et Tilhold i den indre Del af Byen. Vi have ment, at naar Loven paa den Maade bidrog til, at Arbejderbefolkningen kan blive boende i den indre Del af Byen, vil den ikke skabe nogen Konkurrence med de i den ydre Del af Byen ledigstaaende Leiligheder; thi det vil jo da kun kunne blive et mindre Antal nye Boliger for Arbeidere, der bliver opprettet, end dem, der alt findes, og der vil altsaa ikke være Tale om nogen Forøgelse af Arbejderboligernes Antal. — Vi have endelig tilføjet en Paragraf, som skulde gaa ud paa at komme de Foreninger til Hjælp, som have til Formaal at stifte gode og sunde Boliger for Arbeiderne og tillige paa anden Maade understøtte dem, ved at yde disse Foreninger billige Laan. Vi have den Overbevisning, at der derved vil kunne naas overmaade meget. Disse Foreninger kunne ikke være nogen særlig Konkurrent for den private Industri efter hele den Maade, hvorpaa de virke, saa at der ikke vil fremkomme nogen Vanskelighed, saa meget mindre som disse Foreninger ikke fortrinsvis ville søge at henlægge deres Virksomhed til Udanterne af Byen, hvor der kunde være Tale om en Konkurrence med de ledigstaaende Leiligheder. Der vil jo nemlig være ikke saa Tilfælde i selve den indre Del af Byen, hvor der kunde være Anledning for disse Foreninger til at gribe ind ved at kjøbe gamle Bygninger, rive dem ned og opføre bedre Boliger for Arbeiderne. Det er dette, vi have søgt at naae ved vort Forslag. Jeg har nævnt det her i al Korthed, men jeg haaber, at det vil findes at være en Gjengivelse af, hvad der staar i Betænkningen.

Jeg skal endnu gjøre et Par Bemærkninger om Lovforslaget. Der er nogle af

Lovforslagets Venner — jeg tør vistnok sige, at de ere Venner af Lovforslaget, forsaavidt som jeg nemlig haaber, at de ville stemme for Lovforslaget —, der have gjort opmærksom paa, at det var høist mærkeligt, at vi i den Paragraf, hvor de Foranstaltninger ere nævnte, som der kunde være Tale om at tage særligt Hensyn til ved Udelen af Laan til Nedrivelsen af gamle Bygninger og Opførelsen af nye, havde nævnt Borger- og Almuestoler. Den Bemærkning er fremkommen fra enkelte Sider, at det var forunderligt, at man af Statskassen vilde give et 3 Procents Laan til Kommunerne, for at de kunde opføre Borger- og Almuestoler. Jeg vil dertil sige, at bortset fra, at det, der her er nævnt, jo kun er Exempler, og at det i ethvert enkelt Tilfælde beror paa, om Finansministeren mener, at det, der skal udføres, er i Overensstemmelse med den Tanke, der ligger til Grund for Loven, vil jeg blot gjøre de Herrer opmærksomme paa, at de vistnok ikke ere ganske klare over, den Maade, hvorpaa Lovforslaget kan ventes at blive gennemført i Praxis. Det kan jo ikke betvivles, at der, for at holde os til Kjøbenhavn, som de Fleste af de Herrer kjende saa godt, i den indre Del af Kjøbenhavn findes store Kvarterer, som ere overbebyggede og derfor menes at være ufunde og at afgive daarlige Plads for Boliger, og hvad enten det er Kjøbenhavns Kommune eller private Foreninger, der skride til at expropriere disse Kvarterer og nedrive Bygninger for at anlægge brede Gader igjennem dem og opføre nye Bygninger, kan det jo ikke betvivles, at det vil blive overmaade kostbare Foranstaltninger, og at det vil blive høist vanskeligt at faae disse Foranstaltninger til at forente sig, og derfor mene vi, at der skal gives billige Laan. Det forekommer os nu, at der vil blive en ganske naturlig Trang til, at der i den indre Del af Byen kan findes Skoler af den Art, som vi have nævnt, nemlig Borger- og Almuestoler, dels til de mindre Bemidlede, og dels for de Ubedidlede, saa at ikke alle disse Smaa børn, som leve i den indre Del af Kjøbenhavn, skulde tvinges til hver Dag at rende langt ud i den ydre Del af Byen, og naar Kommunen vil imødekomme denne Trang, er det klart, at det vil blive for den langt kostbarere, end hvis den byggede disse Skoler i Yderkanten, alene fordi Grundene i den indre By ere overmaade værdifulde og overordentlig kostbare, at Kommunen for $\frac{1}{10}$ eller $\frac{1}{20}$ af Prisen for dem kunde faae Grunde i den ydre Del af Kjøbenhavn. Den Hjælp, der ydes, vil i Virkeligheden saaledes være saa forsvindende, at man paa ingen Maade kunde sige, at